

بررسی تاریخچه مجله علمی پزشکی جندی شاپور از آغاز تا کنون (۱۳۸۴-۱۳۵۰)

دکتر خدامراد زندیان^{*}، دکتر محمدحسن بی‌پلزاده^{**}، منا عباسی^{***}،
مژگان محمدیان^{****}

خلاصه

بنا به استناد و مدارک معتبر تاریخی در شهر جندی شاپور که ویرانه‌های آن در شمال شرقی شوش و حدود چند فرسنگی دزفول کنونی در استان خوزستان واقع گردیده، به همت ایرانیان و رومیان دانشگاهی به نام جندی شاپور بنا گردید که جزء نخستین دانشگاه‌های پیشقدم علمی جهان بود، همزمان با آباد شدن بغداد و آغاز حکومت خلفای عباسی بتدربیغ موقعیت و ممتازت علمی خود را بتدریج از دست داد، بطوريکه جز نامی از آن در طول سالها باقی نماند. تا اینکه در سال ۱۳۲۴ هجری شمسی، مصادر با (۱۹۵۰ میلادی) مجدداً دانشگاهی با نام قدیم خود یعنی جندی شاپور با دو دانشکده - پزشکی در اهواز و کشاورزی در رامین (ویس و رامین) - تاسیس گردید.
امسال پنجاه‌مین سالگرد تاسیس آن را جشن گرفتیم.

مجله علمی پزشکی جندی شاپور در سال ۱۳۵۰ حدود ۱۶ سال بعد از پذیرش دانشجو با همت هیئت علمی آن زمان برای اولین بار انتشار یافت که تا به امروز ۲۴ سال از آن روز فرخنده می‌گذرد. مجله را بر حسب بررسی شکل، اندازه، طرح‌های روی جلد و پشت جلد، نوع و جنس کاغذ، چاپ و انتشار آن می‌توان به چهار قسمت تقسیم نمود.

۱- مقالات انتشار یافته در کلیه مجله‌های علمی پژوهشی، بررسی و گزارش بیمار است، ضمن اینکه خلاصه مقالات بزبان انگلیسی می‌باشد.

دوره اول:

مجله پزشکی جندی شاپور: از انتشارات دانشگاه جندی شاپور است که انتشار آن از سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ ادامه داشته است، از ابتدا هر سه ماه یکبار منتشر می‌شده است. در سالهای بعد دانشکده پزشکی به دو دانشکده تبدیل گردید (جندی شاپور و گلستان)، از آن زمان به بعد، به مجله علمی پزشکی دانشگاه جندی شاپور، مجله جندیکا از مرکز پزشکی جندی شاپور و مجله علمی مرکز پزشکی گلستان تبدیل شده است که هر کدام هیئت تحریریه جداگانه داشته‌اند، این دوره در سال ۱۳۵۷ متوقف شده است.

* استاد گروه کودکان، مرکز تحقیقات تالاسمی و هموگلوبینوپاتی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز - سردبیر مجله علمی پزشکی

** مدیر داخلي دفتر مجله علمي پزشکي

*** گروه اجرائي مجله علمي پزشکي

دوره دوم:

در سال ۱۳۶۴ مجدداً با نام مجله علمی دانشکده پزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز انتشار یافته است و هر ۶ ماه یکبار سالی دو شماره منتشر شده است.

دوره سوم:

در سال ۱۳۶۷ با جدا شدن مجموعه دانشکده‌های علوم پزشکی از وزارت علوم و پیوستن آنها به عنوان دانشگاه علوم پزشکی اهواز به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی شروع به انتشار کرده است و هر ۶ ماه یکبار دو شماره در سال انتشار می‌یافته است، چاپ مجله در این دوره تا سال ۱۳۸۰ ادامه داشته است.

دوره چهارم:

از سال ۱۳۸۱ چاپ مجله علمی پزشکی متحول شده و تعداد آن به چهار شماره در سال به شکل فصلنامه افزایش یافته، مقوای جلد و کاغذ آن اعلاً گشته و چاپ آن رنگی شده است. مجله از سال ۱۳۸۳ و بنام مجله علمی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز به شکل نیمه الکترونیک اداره می‌شود و امید آینده بر این است که مجله کاملاً الکترونیک گردد تا ارتباط با مولفین و داوران و هیئت تحریریه تسريع گردد.

دوره اول (از سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷)

محله دانشکده پزشکی جندی‌شاپور

انتشارات دانشکده پزشکی، دانشگاه جندی‌شاپور

جلد مجله سفید رنگ، کاغذ جلد و کاغذ درون مجله از جنس اعلاه، مقالات تحقیقی و مروری و معرفی بیمار است، اولین تاریخ انتشار در سال ۱۳۵۰ می‌باشد. مجله هر ۳ ماه یکبار به شکل فصلنامه منتشر می‌شده است، کلیه مقالات خلاصه انگلیسی داشت‌اند.

صاحب امتیاز: دکتر اسدالله مجتبائی

مدیر مسئول و سردبیر: دکتر هرمز قفتحی

با همکاری احمد بهروز و جلال الدین عظیمی (دانشجویان پزشکی)

اولین هیئت تحریریه:

دکتر ع - ابراهیم زاده

دکتر سید مجید احمدی زاده

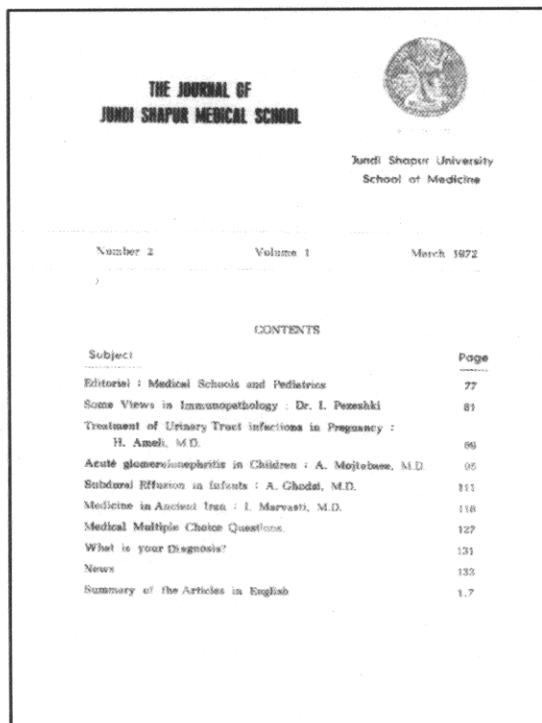
دکتر عبدالحسین درکی

دکتر منوچهر دوائی

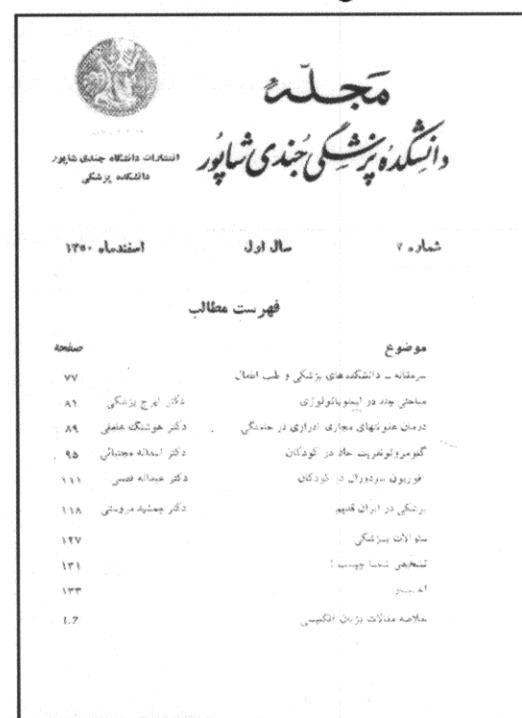
دکتر هوشنگ عاملی

دکتر محمد کامکار

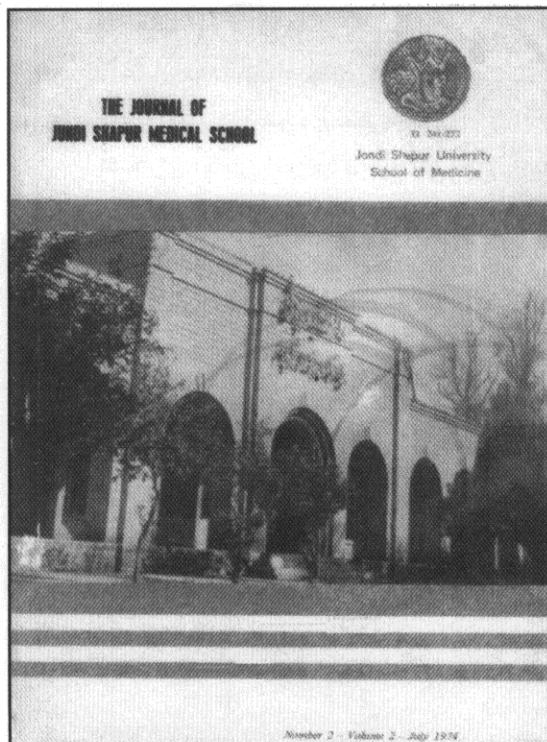
اولین طرح پشت جلد در دوره اول

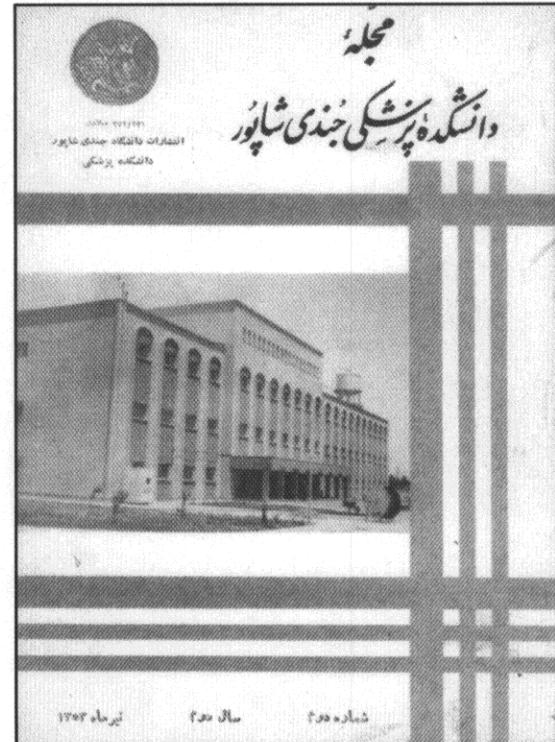
اولین طرح روی جلد در دوره اول

دومین طرح پشت جلد در دوره اول

دومین طرح روی جلد در دوره اول

در این دوره برای مدتی از دانشگاه جندی‌شاپور ۳ مجله علمی پزشکی انتشار یافته است ۱- مجله علمی پزشکی جندی‌شاپور ۲- مجله جندیکا از مرکز پزشکی جندی‌شاپور ۳- مجله علمی مرکز پزشکی گلستان، که هر کدام از مجلات دارای سردبیر و هیئت تحریریه جداگانه بوده‌اند.

**مجله جندیکا از مرکز پزشکی جندی‌شاپور
انتشارات دانشگاه جندی‌شاپور**

مدیر مسئول: دکتر محمدعلی سجادیه

هیئت تحریریه:

دکتر مجید احمدی‌زاده

دکتر ناصر لاهوتی

دکتر هاشم عطاران

دکتر محمد کشفی

دکتر تقی رازی

دکتر عبدالوهاب البرزی

دکتر عبدالرضا باستانی

دکتر محمدعلی سجادیه

دکتر منوچهر مهندس‌پور

دکتر عبدالمحمد هادی‌زاده

مجله علمی پزشکی دانشگاه جندی‌شاپور

مدیر مسئول: دکتر عادله ابراهیم‌زاده

هیئت تحریریه:

دکتر علیرضا حریری

دکتر نصرت‌الله گلیان‌مقدم

دکتر ناصر لاهوتی

دکتر هاشم عطاران

دکتر عبدالعزیز افتخار

دکتر مصطفی رفیعی

دکتر امیر فتحی‌پور

دکتر محمد کامکار

**مجله علمی مرکز پزشکی گلستان
انتشارات دانشگاه جندی‌شاپور**

صاحب امتیاز: دکتر مصطفی رفیعی سردبیر: دکتر رضا قلی قهرمانی

با همکاری آقایان امیری، برانجانی کارورزان دانشکده پزشکی گلستان

هیئت تحریریه:

دکتر عبدالعزیز افتخار

دکتر هوشنگ عاملی

دکتر عبدالحسین درکی

دکتر احمد کاخی

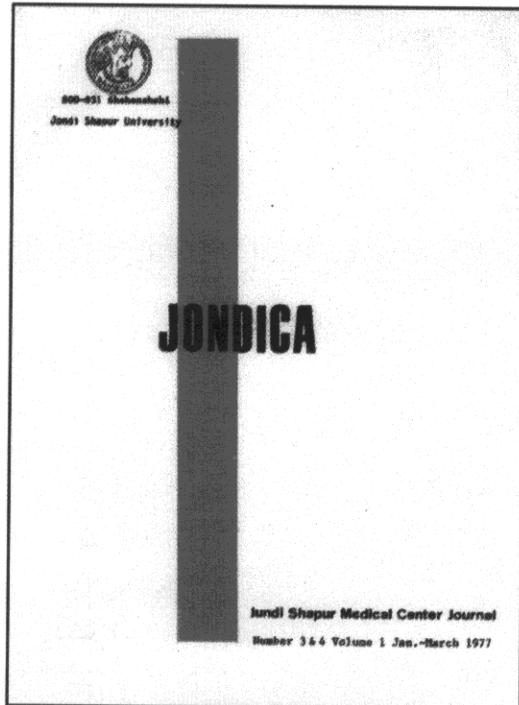
دکتر جوگندر سنگه چده

دکتر حسین بلاغی

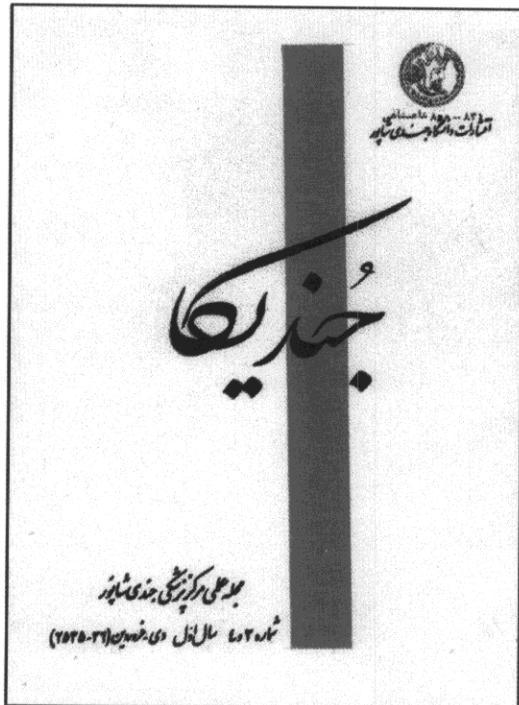
دکتر حشمت‌الله فروغی

دکتر منوچهر مهندس پور

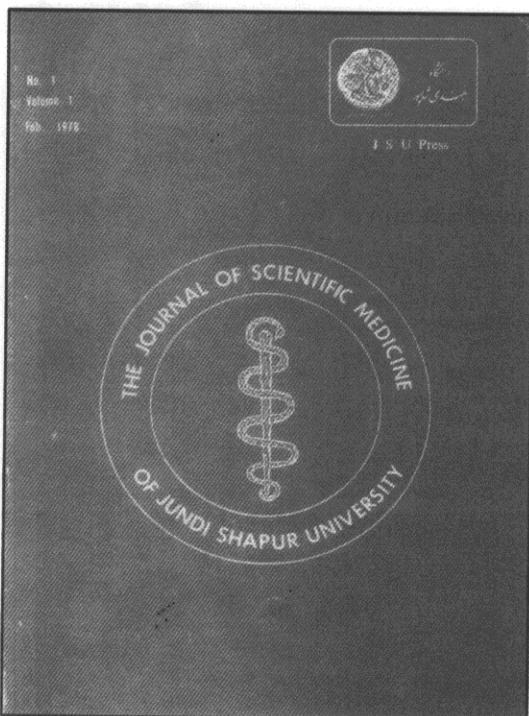
سومین طرح پشت جلد در دوره اول
مرکز پزشکی جندی‌شاپور

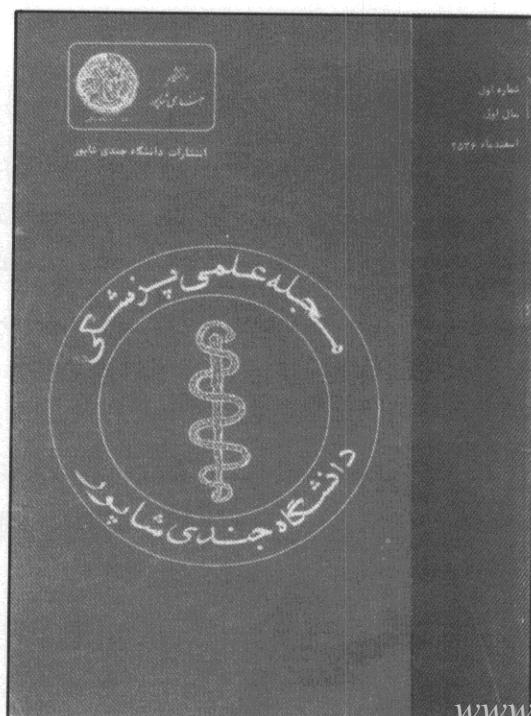
سومین طرح روی جلد در دوره اول
مرکز پزشکی جندی‌شاپور

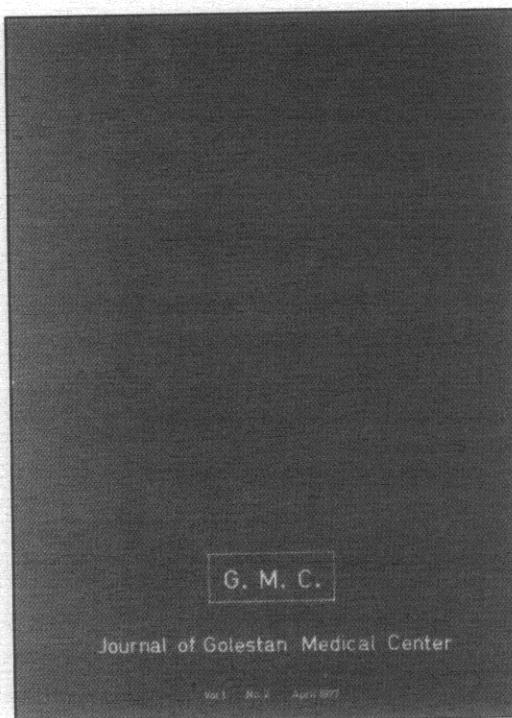
چهارمین طرح پشت جلد در دوره اول
مجله علمی پزشکی دانشگاه جندی‌شاپور

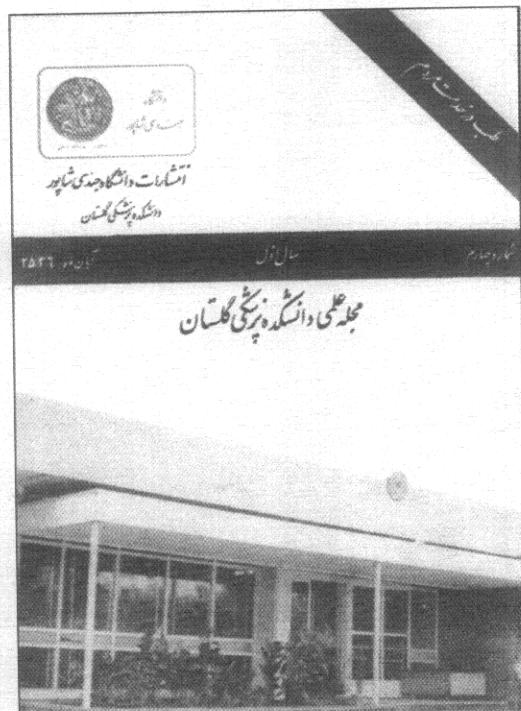
چهارمین طرح روی جلد در دوره اول
مجله علمی پزشکی دانشگاه جندی‌شاپور

پنجمین طرح روی جلد در دوره اول
مجله علمی مرکز پزشکی گلستان

پنجمین طرح روی جلد در دوره اول
مجله علمی مرکز پزشکی گلستان

دوره دوم از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۶۴ محله علمی پزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز از انتشارات دانشکده پزشکی

بعد از انقلاب اسلامی به دلیل مجاهدتهای مرحوم آقای دکتر مصطفی چمران در خوزستان نام دانشگاه جندی‌شاپور به نام دانشگاه شهید چمران (اهواز) تغییر یافت. دانشگاه در این زمان وزیر نظارت و زارت علوم اداره می‌شد، یک مجموعه از دانشکده‌های مختلف پزشکی و علوم مختلف بود. مجله علمی پزشکی دانشگاه شهید چمران (اهواز) هر ۶ ماه یکبار (۲ شماره در سال) انتشار می‌یافت، مقالات علمی-پژوهشی، علمی-ترویجی، مروری و معرفی بیمار بوده و کلیه آنها خلاصه انگلیسی داشته‌اند.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول مرحوم آقای دکتر عبدالمجید معاضدی رئیس دانشکده پزشکی، سردبیر آقای دکتر پرویز پاکزاد و سپس آقای دکتر صالح زاهدی اصل بوده است.

اولین هیئت تحریریه:

دکتر عبدالجید احمدی‌زاده

دکتر محمدعلی بهروز

دکتر ناصر حقوقی

دکتر تقی رازی

دکتر صالح زاهدی‌اصل

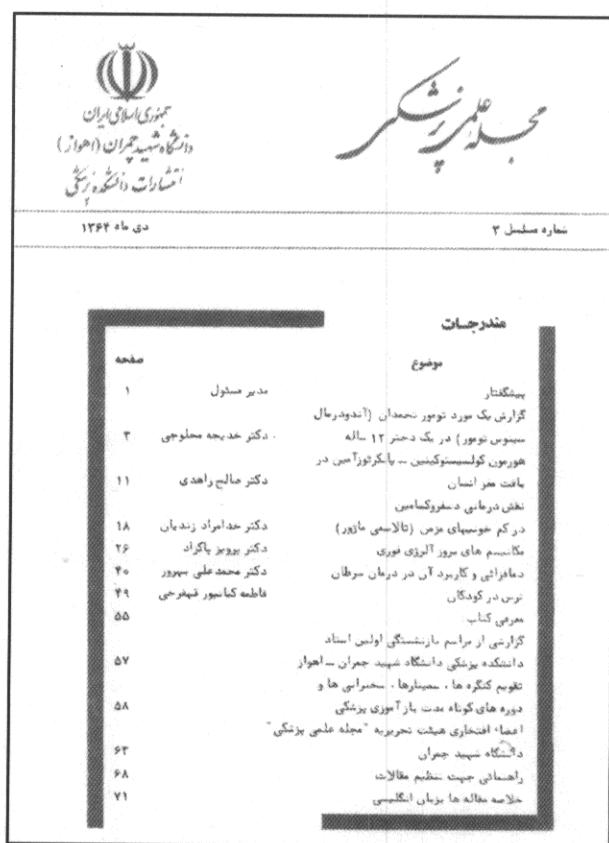
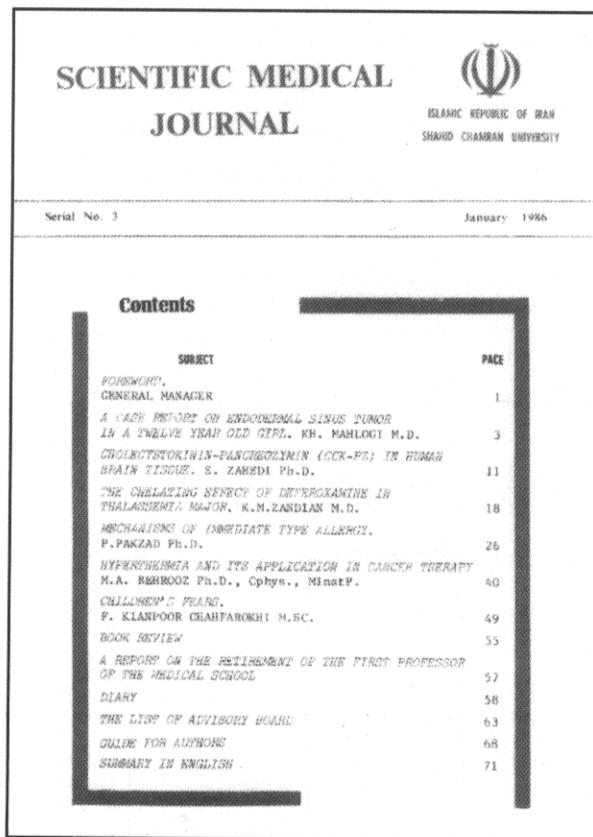
دکتر خدامراد زندیان

دکتر عبدالرسول فربد

دکتر شمس وزیریان

طرح پشت جلد در دوره دوم

طرح روی جلد در دوره دوم

دوره سوم از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۸۰

**مجله علمی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اهواز
از انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اهواز معاونت پژوهشی**

بعد از جدا شدن دانشکده‌های علوم پزشکی از وزارت علوم و پیوستن آنها به وزارت بهداشت، درمان، آموزش پزشکی انتشار یافته است. نام آن مجله علمی - پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اهواز شد، انتشار آن ابتدا ۲ شماره در سال (هر ۶ ماه یکبار) بود. رنگ جلد آن سفید، تصاویر درون آن سیاه و سفید است. مقالات آن، علمی - پژوهشی، معرفی بیمار هستند کلیه مقالات آن خلاصه انگلیسی داشته‌اند.

صاحب امتیاز: رئیس دانشگاه علوم پزشکی که دکتر سید کاظمعلوی فاضل و دکتر حیات ممبینی بوده‌اند.

سرپریز: دکتر زاهد صالحی اصل و دکتر خدامراد زندیان بوده‌اند.

مدیر راہنما: دکتر حمید سوری بوده است.

اولین هیئت تحریریه آن عبارتند از:

دکتر محمد علی بهروز

دکتر ناصر افضلی بهبهانی

دکتر پرویز پاکزاد

دکتر محمد پارسی

دکتر تقی رازی

دکتر محمد پدرام

دکتر همایون عاقلی

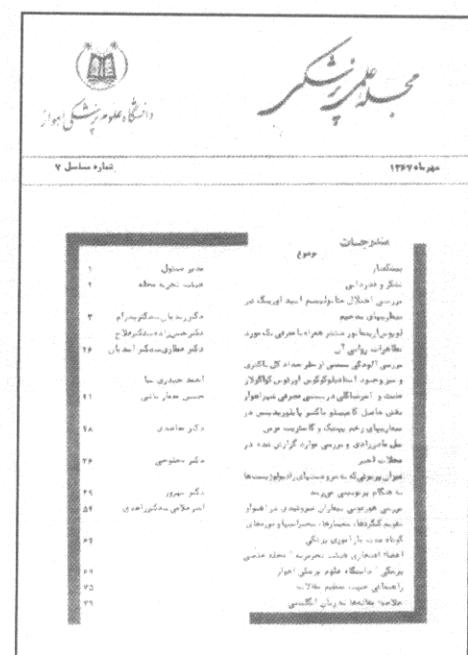
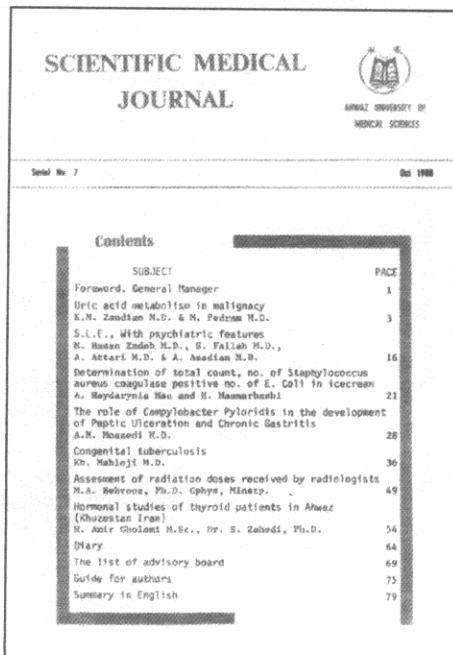
دکتر خدامراد زندیان

دکتر شمس وزیریان

دکتر عبدالحمید کجبافزاده

طرح پشت جلد در دوره سوم

طرح روی جلد در دوره سوم

دوره چهارم از سال ۱۳۸۱ تا کنون

(دوره فعلی)

**محله علمی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور
انشرات دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور معاونت پژوهشی**

مدتی است بعلت قدمت تاریخی دانشگاه جندی‌شاپور در ناحیه خوزستان مجدداً نام دانشگاه علوم پزشکی اهواز به دانشگاه جندی‌شاپور تغییر یافته است. در این دوره مجله مربوط به تمام دانشکده‌های زیر مجموعه دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه جندی‌شاپور است، مجدداً نام آن مجله علمی - پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور تغییر کرده است. انتشار آن به شکل فصلنامه است، هر سه ماه یکبار در سال ۴ شماره منتشر می‌شود، رنگ جلد آن زرد طلائی و جنس جلد و کاغذ آن از کیفیت بالاتری برخوردار شده است، تصاویر آن رنگی است، مجله به شکل نیمه الکترونیک تهیه می‌شود. مقالات علمی - پژوهشی، و معرفی بیمار، هستند و کلیه مقالات آن خلاصه انگلیسی دارند.

صاحب امتیاز: رئیس وقت دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور آقای دکتر ممبینی

سردبیر: دکتر خدامراد زندیان

مدیر داخلی: دکتر حمید سوری و اخیراً دکتر محمدحسن پی‌پلزاده است.

آخرین هیئت تحریریه:

دکتر عبدالله رفیعی

دکتر اردشیر ارضی

دکتر احمد زندمقدم

دکتر ناصر افضلی بهبهانی

دکتر خدامراد زندیان

دکتر رضا امانی

دکتر حمید سوری

دکتر محمد پارسی

دکتر محمد فکور

دکتر محمد پدرام

مهندس سیدمحمود لطیفی

دکتر نعمت‌اله جعفرزاده حقیقی‌فرد

دکتر محمداسماعیل مطلق

دکتر غلامرضا خاتمی‌نیا

دکتر محمود هاشمی‌تبار

دکتر مازیار دولتشاهی

دکتر رضا یعقوبی

دکتر تقی رازی

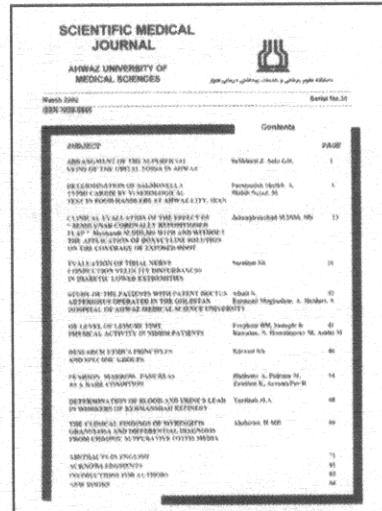
هیئت اجرائی:

ویراستار انگلیسی: دکتر محمدحسن پی‌پلزاده

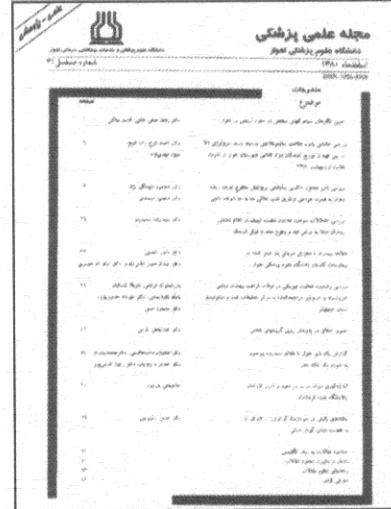
امور دفتری: مژگان محمدیان

حروف‌نگاری: منا عباسی

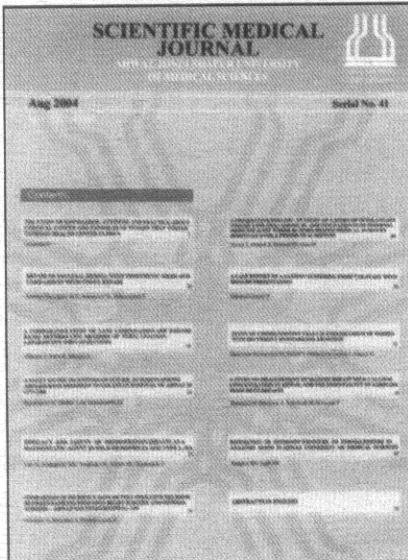
اولین طرح روی جلد در دوره چهارم

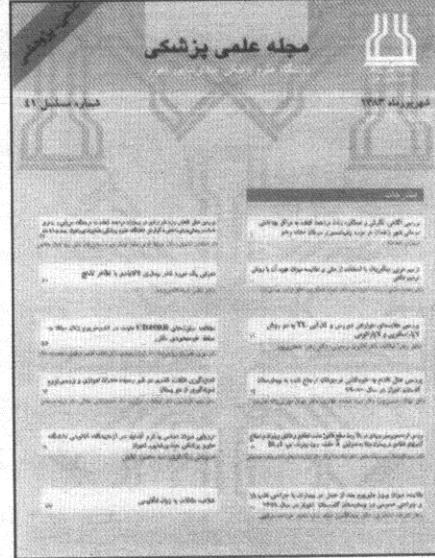
اولین طرح روی جلد در دوره چهارم

دومین طرح پشت جلد در دوره چهارم

دومین طرح روی جلد در دوره چهارم

یادداشت:

از کلیه دوستاران و علاقمندان تقاضا می‌شود چنانچه اطلاعاتی علاوه بر نوشه‌های فوق دارند و می‌توانند ما را در تهیه نسخه کاملتری از تاریخچه مجله یاری کنند تقاضا می‌شود که نوشه‌های خود را به شکل مکتوب و مستدل برای این دفتر ارسال نمایند.

تشکر

از خانم شهین ارجمندی مدیر کتابخانه بیمارستان گلستان به خاطر در اختیار گذاشتن مجله‌های قدیمی آن مرکز تشکر می‌شود.

منابع:

مراجعه به اصل مجلات که تصویرشان آمده است، استفاده از کتابخانه شخصی دکتر خدام راد زندیان و بایگانی دفترمجله